

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/73882
Gk 40

15-12-2022

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-161005

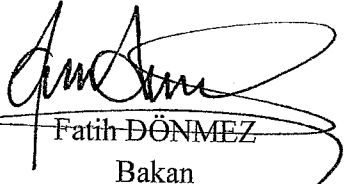
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/73882)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1110412 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Ali KENANOĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/73882 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ
KENANOĞLU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

DÖNEM
27/6

ESAS NO
7/73882

Önergeye konu Deprem Araştırma Raporunda yer alan ve Bakanlığımızı ilgilendirdiği belirtilen öneriler hakkında yapılan çalışmalar önergede yer aldığı sırayla aşağıda sunulmuştur.

1. Jeolojik-jeoteknik veya mikrobölgeleme kapsamında yapılması gereken haritaların 1/500, 1/1.000 gibi daha detay ve büyük ölçekli olmak üzere altyapı planlamalarına yönelik olarak yapılması gerekmektedir. Genel uygulama projelerinde yer almayan bu tür detaylı haritalama çalışmalarının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile yerel idarelerin inisiyatifinde yürütülmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

2. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından 1997-2007 yılları arasında yürütülen "Türkiye Heyelan Envanteri Haritası" projesi kapsamında ülkemizin tarihsel heyelan envanteri oluşturulmuş ve bu envanter Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamına aktarılmıştır. 1/25.000 ölçekli harita ve ilgili veri tabanından oluşan söz konusu haritalar 2005-2009 yılları arasında 18 adet "1/500.000 Ölçekli Türkiye Heyelan Envanteri Haritaları" ve 2011 yılında "1/1.500.000 Ölçekli Türkiye Heyelan Envanteri Haritası" olarak basılarak kullanıma sunulmuştur. Envanter nitelikli olan bu haritalar mühendislik uygulamalarında doğrudan kullanılabilecek resmi bir belge niteliğini taşımayıp sadece bölgesel heyelan duyarlılık ve tehlike analizleri, güzergâh ve yer seçimi gibi çalışmaları yönlendirmede gerekli heyelan bilgi altyapısını içermektedir.

MTA tarafından üretilen söz konusu veri tabanı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hizmete sunulan Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri (TUCBS) platformu üzerinden kullanıma açılmış olup Kamu Kurumları ile yerel yönetimler ilgili verilere TUCBS platformu üzerinden ücretsiz erişim sağlayabilmektedir.

3. Planlamaya esas jeolojik, jeolojik-jeoteknik, mikrobölgeleme çalışmaları Bakanlığımız görev tanımı içerisinde yer almamaktadır. Bu ve benzeri çalışmaların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve yerel idarelerin inisiyatifinde planlanması ve uygulamaya alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

4. MTA görev tanımı içerisinde kalan konularda 1/25.000 temel ölçeğinde çalışmalar yürütmekte ve talep edilmesi durumunda mevzuata uygun şekilde bu çalışmaları paylaşmaktadır. MTA tarafından üretilen Jeoloji, Diri Fay ve Heyelan Haritaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hizmete sunulan TUCBS platformu üzerinden kullanıma açılmış olup Kamu Kurumları ile yerel yönetimler ilgili verilere TUCBS platformu üzerinden ücretsiz erişim sağlayabilmektedir.

5. Deprem sırasında meydana gelebilecek yanal yayılma olayı, genellikle altta bulunan zeminin sıvılaşması ve yüzeydeki gevşek çökellerin yanal yönde ötelenmesi şeklinde olmaktadır. Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP 2023) kapsamında ve MTA tarafından 2013 yılında başlatılan Türkiye Sıvılaşmaya Yatkınlık Haritaları projesi çerçevesinde bu tür alanlarda saha araştırmaları gerçekleştirilmiş ve 1/25.000 ölçekli sıvılaşmaya yatkınlık haritalarının arazi çalışmaları tamamlamıştır. Çalışmaya ilişkin haritaların sayısallaştırılması ve raporlarının hazırlanması süreci devam etmekte olup söz konusu harita ve raporlar tamamlandıkça Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) başta olmak üzere ilgili tüm yerel yönetimlerle paylaşılmaktadır.

Bunun dışında büyük bir deprem sonrasında fay zonu üzerinde de yer değiştirme-ötelenme olayı meydana gelebilmektedir. Bu kapsamda MTA bünyesinde görev yapan uzman ekipler Türkiye anakarasında 6,0 ve daha büyük bir deprem meydana geldiğinde; meydana gelebilecek deprem yüzey kırığının tespiti, tanımlanması, 1/25.000 ölçeğinde haritalanması ve oluşan yer değiştirme miktarının ölçülmesi gibi detaylı jeolojik araştırma faaliyetlerini araziye derhal intikal ederek gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda hazırlanan rapor, bilgi ve belgeler, öncelikle MTA internet sayfasında yayımlanmakta ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılmaktadır.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ
KENANOĞLU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

DÖNEM
27/6

ESAS NO
7/73882

6. MTA kuruluşundan itibaren depremle ilgili jeolojik veri üretiminde bulunmakta olup bu çalışmaların ürünü olan ilk “Türkiye Diri Fay Haritası” 1992 yılında yayımlanmıştır. Haritanın yayımı sonrasında gerek MTA gerekse yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından ülkenin aktif tektoniği ve depremselliğine ilişkin yapılan bilimsel araştırmalar ile diri fayların deprem potansiyelleri hakkında daha detay jeolojik bilgiler üretmek olanaklı hale gelmiştir.

MTA tarafından 2004 yılında “Türkiye Diri Fay Haritası’nın Yenilenmesi ve Diri Fay Veri Tabanının Oluşturulması” projesi başlatılmıştır. 2011 yılında tamamlanan bu proje kapsamında Türkiye anakarasının tamamında diri faylar 1/25.000 ölçek hassasiyetinde güncellenerek yeniden haritalandırılmıştır. 2010-2012 yılları arasında 1/250.000 ölçekli diri fay haritaları, 2013 yılında ise 1/1.250.000 ölçekli Türkiye Diri Fay Haritası açıklama kitapçığı ile basılarak kullanıma sunulmuştur.

Söz konusu diri fay bilgilerinden de yararlanılarak AFAD tarafından hazırlanan “Türkiye Deprem Tehlike Haritası” güncellenerek 18 Mart 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış ve bu harita 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yanı sıra MTA tarafından “Türkiye Diri Fay Haritası’nın Güncellenmesi ve Geliştirilmesi Projesi” 2023 Yılı İş Programına alınmış olup projenin önümüzdeki 5 yıllık süreçte güncellenmiş bir Türkiye Diri Fay Haritası ile sonuçlandırılması planlanmaktadır.

7. Türkiye’nin depremselliği ile ilgili sismolojik veri toplam görevi gelişmiş bir sismometre ağına sahip olan AFAD tarafından yürütülmektedir. Ayrıca Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü de geçmişten günümüze sismolojiye yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Ancak MTA’nın depremlerin sismolojik olarak izlenmesine yönelik bir çalışması bulunmadığından denizel alanlarda gerçekleştirilecek çalışmaların anılan kurumlar tarafından gerçekleştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından denizel alanlarda gerçekleştirilen jeolojik-jeofizik araştırmalara ilişkin veriler MTA tarafından talep edilerek Türkiye Diri Fay Haritası’nın güncellenmesi çalışmaları kapsamında değerlendirilecektir.

8. MTA dışında gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar ile ortaya konulan diri fayların MTA tarafından 2023 yılından itibaren İş Programına alınan “Türkiye Diri Fay Haritası’nın Güncellenmesi ve Geliştirilmesi Projesi” kapsamında değerlendirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca öneri kapsamındaki mevzuatın düzenlenmesine yönelik çalışmaların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) koordinasyonunda yürütülmesi gerektiği değerlendirilmekte olup bu kurumlar tarafından talep edilmesi halinde MTA tarafından gerekli destek sağlanacaktır.

9. MTA bünyesinde deprem ve diğer jeolojik kökenli afetlere yönelik araştırmalar yürüten uzman bir kadro mevcut olup kamu kurumlarının mühendis ihtiyacına yönelik mevzuat ve prosedürler uyarınca araştırma birimlerimizde yeterli eleman istihdamı sağlanmaktadır. Ayrıca “1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun” kapsamında MTA adına yüksek lisans eğitimi için yurt dışına gönderilen öğrencilerden eğitimini başarıyla tamamlayanlar Türkiye’ye döndükten sonra MTA’da göreve başlamaktadır.

10. Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi Projesi (AYDES), AFAD koordinasyonunda yürütülmektedir.